

TORBA YASA MECLİS GÖRÜŞMELERİ İZLENİMLERİ

Ali ŞEKER*

Öz: 30 Ekim 2018 tarihinde AKP'li milletvekillerince Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na "Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" sunuldu. Kamuoyuna "sağlıkta şiddeti önleme yasası" adıyla duyurulan teklif, hekimler ve hekim adayları için getirdiği çalışma hakkının gaspı yanında, meslek örgütleri olan Türk Tabipler Birliği (TTB), Türk Diş Hekimleri Birliği (TDB) ve Türkiye Eczacılar Birliği'nin (TEB) denetim ve düzenleme yetkilerini ortadan kaldıran, şehir hastaneleri yüklenicilerine damga vergisi muafiyeti getiren, bakkalların ve tekel bayilerinin kapanmalarına yol açacak çok ağır cezalar içeren bir torba kanun teklifiydi. Kısıtlayıcı hükümleri başta olmak üzere, çeşitli yönleri ile yoğun tartışmalara yol açan teklif, gerek Meclis çatısı altında muhalefet partilerince, gerekse de kamuoyunca sergilenen karşı çıkış ve itirazlar neticesinde, içeriğinde çeşitli değişikliklere gidilerek 15/11/2018 tarihinde 7151 Kanun sayısı ile yasalaştı. Ancak yasalaşan hâli ile de yasa halk sağlığını ve toplumsal uzlaşmayı zedeleyecek düzenlemelere sahiptir. Özellikle Kanun'un 5. maddesi, hekimler üzerinde bir nevi "Demokles'in kılıcı" işlevi görecektir ve muhâlif görüşleri cezalandırma aracı olarak kullanılacak içerikte bir düzenlemedir. Ayrıca, TTB'nin mesleki dayanışma görevi doğrultusunda yasaya yaklaşıldığında da, TTB'nin üyeleri ile olan organik bağını koparmayı hedefleyen maddelerinin hem hekimler hem de sağlık hizmetinin temel yararlanıcıları olan vatandaşlar açısından ciddi sakıncalar doğuracağı da açıktır. Bu yazı, söz konusu teklifin sağlık sistemi, hekimlik mesleği ve meslek örgütlerini kapsayan yönlerini incelemek üzere kaleme alınmıştır.

Anahtar sözcükler: hekim, Türk Tabipleri Birliği, Kanun Hükmünde Kararneme

Impressions From Parliamentary Discussion on Omnibus Law

Abstract: On 30 October 2018 AKP deputies submitted a draft bill to the Grand National Assembly (TBMM) on "Amendment of Some Laws and Law Decrees Related to Health." While the proposal was presented to the public as "legislation to prevent violence in healthcare", it actually intended to deny the right to work to some doctors and candidate doctors. It was an omnibus draft bill abolishing supervisory and regulatory powers of the Turkish Medical Association (TTB), Turkish Dentists Association (TDB) and Turkish Association of Pharmacists; granting stamp duty exemption to contractors of city hospitals and envisaging heavy penalties that could lead to the closure of groceries and kiosks. With its extremely restrictive provisions, the bill was hotly debated and as a result of strong opposition both in the parliament and public opinion some modifications were made before it was adopted on 15 November 2018 as Law No. 7151. However, in its final form too, the legislation still embodies provisions that will harm public health and social reconciliation. Article 5 in the law in particular will work as the "sword of Damocles" over doctors and can be easily used to punish opposing opinions. Furthermore, when considered with respect to the professional solidarity mandate of the TTB it is clear that articles targeting organic ties between the TTB and its members will be to the detriment of both doctors and citizens as main beneficiaries of healthcare services. The present article examines the draft bill mentioned with respect to its implications on the health system, profession of medicine and professional organizations.

Key words: doctor, Turkish Medical Association, Government Decree in Force of Law

Giriş

30 Ekim 2018 tarihinde 6 AKP Milletvekili'nin imzasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi sunuldu. Hekimler ve hekim adayları için getirdiği çalışma hakkının gaspı yanında, meslek örgütleri olan Türk Tabipler Birliği (TTB), Türk Diş Hekimleri Birliği (TDB) ve Türkiye Eczacılar Birliği'nin (TEB) denetim ve düzenleme yetkilerini ortadan kaldıran, şehir hastaneleri yüklenicilerine damga vergisi muafiyeti getiren, bakkalların ve tekel

bayilerinin kapanmalarına yol açacak çok ağır cezalar içeren bu Teklif, komisyonda ve kamuoyunda yapılan muhalefet sonucunda, içeriğinde çeşitli değişikliklere gidilerek 15/11/2018 tarihinde 7151 Kanun sayısı ile yasalaştı.

16 ayrı kanun ile 2 KHK'ya ilişkin düzenlemeleri içeren 44 maddeden oluşan ve AKP'nin "bir daha bu yönteme başvurmayacağız" dediği sağlıksız bir yasa yapım tekniği olan "torba yasa" yöntemi ile hazırlanan bu Teklif, kamuoyunu yanıltmak için "Sağlıkta Şiddeti Önleme Yasası" olarak tanıtıldı.

*Dr., CHP İstanbul Milletvekili; TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi (ORCID No: 0000-0003-4985-996X)

Geliş Tarihi / Received : 07.02.2019

Kabul Tarihi / Accepted : 13.02.2019

Teklif'te sağlıkta şiddetle ilgili tek içerik, 24'üncü (yasalaşmış hâlinde 21.) Maddesi ile 3359 sayılı Kanun'un ek 12. maddesine eklenen bir fıkra idi. Bu fıkra ile özetle "sağlık çalışanlarına şiddet uygulayanlar Cumhuriyet Savcısı'na götürülmeden serbest bırakılamaz, şiddete uğrayan ya da tanık olan çalışanın ifadesi çalıştığı yerde alınır ve özel sağlık kuruluşu çalışanları da kamu personelidir" deniliyordu.

Oysa, "ifadenin sağlık çalışanınin bulunduğu yerde alınması ve özel hastanelerde görev yapan personelin de kamu personeli gibi değerlendirilmesi" genelle ve yönergelerle zaten düzenlenmiş durumdaydı. Getirilen madde, bu düzenlemeleri Kanun hâline getirerek normlar hiyerarşisinin üst basamağına taşımaktan başka bir anlam içermiyordu.

Teklif'in Meclis Başkanlığı'na sunulmasının hemen ardından, Başkanlık tarafından Sağlık Komisyonu'na sevk edilmesi, Komisyon'un Teklif'in kamuoyunda tartışılıp olgunlaşmasına izin verilmeden, hemen bir gün sonra (1 Kasım 2018) toplantıya çağırılması ve muhalefetin direnişiyle her biri sabahın ilk ışıklarına dek süren 16-17 saatlik 4 toplantıyla alelacele TBMM Genel Kurulu'na sevk edilmeye çalışılması, asıl amacın sağlıkta şiddeti önleme olmadığını gösteriyordu.

Ülkemizde sağlık çalışanlarının, özellikle de hekimlerin yaşadığı ve kimi zaman canlarını kaybetmelerine sebep olan sağlıkta şiddetin önlenmesi için Türk Ceza Kanunu'nda caydırıcı ve gerçekçi cezaların yer alması şarttır. Bu amaçla, içerisinde bulunduğumuz 27. Yasama Dönemi'nde, TTB ile birlikte çalışarak hazırladığımız sağlık çalışanlarına uygulanan şiddeti TCK'da bir başlık olarak düzenleyen ve gerçek anlamda çözüm öneren kanun teklifimizi, söz konusu torba teklif görüşmelerinde komisyona sunduk. Teklifimizin çoğu hekim olan AKP ve MHP milletvekillerinin oylarıyla reddetmesiyle de, asıl amacın torbaya atılmış diğer düzenlemelerde gizli olduğu bir kez daha anlaşılıyordu.

Teklifi kamuoyundan kaçırma telaşı

Teklifin verilmesi ve komisyonun toplantıya çağırılmasının ardından, kısıtlı zamanda muhalefet milletvekilleri ve ilgili meslek örgütleriyle bir araya geldik. İktidarın tüm aceleciliğine ve engelleme çabalarına karşın kamuoyunu bilgilendirmeye ve ortak itirazlarımızı yükseltmeye çalıştık.

Komisyon başkanı ve AKP grubu teklifin bir an önce kabul edilmesi için her yolu denedi. Teklifi sunan 6 AKP milletvekili, yapılan tüm eleştirilere rağmen

altına imza attıkları kanunu savunmak adına neredeyse tek kelime etmediler. Bakanlar ve bakan yardımcılarını, sorulan soruların bazılarını cevap vermek dışında görüş belirtmediler. AKP grup başkanvekilleri tarafsız şekilde komisyon çalışmalarını yürütmekle görevli komisyon başkanı üzerinde siyasi baskı kurdular. Muhalefet milletvekillerinin konuşmaları sürekli kesildi. Komisyon, bazı oturumlarda 8-10 saat hiç ara verilmeden çalıştırıldı.

Konunun paydaşları olan TTB, TEB, TDB gibi meslek örgütleri ile konuyla doğrudan bağlantılı olan sendikalar ve sivil toplum örgütlerinin teklife ilişkin görüşlerine komisyon tarafından başvurulmadı. Grubumuzun ve diğer muhalefet milletvekillerinin ısrarları sonucu, Yasa'dan etkilenen meslek örgütlerine çok kısa sürelerle söz hakkı tanındı ve kısmen dinlendi. Komisyona getirdiğimiz KHK mağduru hekimlerin ifadeleri tutanaklara geçirilmedi.

Komisyon çalışmalarını kamuoyuna duyurmak adına, hem biz kendi sosyal medya hesabımızdan (ŞekerTV – twitter.com/draliseker), hem de diğer muhalefet milletvekilleri şahsi hesaplarından yayınlıyorlardı. Yaşanan tartışmalar hakkında kamuoyunu bu yöntemle bilgilendirdik.

Demokles'in Kılıcı: Hekimlere gerekçesiz çalışma yasağı

Teklif her ne kadar 44 maddeden oluşuyor olsa da, en sorunlu ve üzerinde yoğun tartışma ve itirazların yaşandığı madde 5. Madde oldu.

Maddenin ilk hâli ile 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'a getirilen ek bir madde ile özetle; "Terör örgütlerine veya milli güvenliğe karşı gruplarla üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı olduğu için OHAL KHK'ları ile işten atılan hekimler, dış hekimleri SGK ile anlaşmalı kuruluşlarda çalışamazlar, zorunlu hizmeti yapmayanlar 600 gün süresince çalışamazlar, çalışanların düzenledikleri raporlar yargı ve idarece dikkate alınmaz" denilmektedir.

Teklifi getiren milletvekillerinin terör örgütü lideri ile çekilmiş fotoğrafları iltisak veya ilgi olarak görülmüyordu. Ancak İçişleri Bakanı'nın 81 il emniyet müdürünün 76'sı terör örgütü mensubu" açıklaması dikkate alınmadan, bu emniyet müdürlerinden herhangi birisinin, herhangi bir ihbar mektubuna dayanarak vereceği olumsuz güvenlik soruşturması sağlık çalışanlarının cezalandırılması için yeterli görülüyordu bu maddeye göre. Yargı kararı olmadan hekimlerin çalışma hakkı gasp ediliyordu. Madde-nin komisyona getirilen bu ilk hâlinde hekimlere

yönelik "SGK ile anlaşmalı hastanelerde çalışamazlar" hükmü ile, özel sağlık kuruluşlarının yüzde 95'inin SGK anlaşmalı olduğu düşünüldüğünde, geniş bir çalışma yasağı getiriliyordu. Kamuda çalışamayan hekimlerin özelde çalışması da engelleniyordu. Ayrıca hekimliğin temel gereklerinden olan rapor yazma hakkı da kısıtlanmakta idi.

AKP Milletvekilleri Komisyon'da 5. madde görüşmelerinin uzaması ve maddelerin bekledikleri hızda geçmemesi üzerine gece saat 02.30 sıralarında grup başkanvekillerinin talimatıyla "yeterlilik önergesi" getirdiler. Gündüz 15.30'da komisyon üyesi olarak istediğim söz talebimin 11 saat beklentiden sonra karşılanmaması, benim gibi komisyon üyesi olan birçok muhalefet milletvekilinin söz talebi varken yeterlilik önergesi getirilmesi üzerine verdiğimiz tepki ve bu anların sosyal medya hesaplarından canlı yayınlanıyor olması komisyon görüşmelerinde bir dönüm noktası oldu. Reklam sektörünün deyişiyle "cam kırılması" etkisi yarattı.

Komisyonunda yaşanan hukuksuzluklar karşısında, görüşmeleri takip eden sağlık mensuplarının ve kamuoyunun tepkisi yükselince, AKP komisyonunda geri adımlar atmak zorunda kaldı.

Tüm muhâlif milletvekilleri olarak yaptığımız yoğun itirazlar sonucunda madde üzerinde AKP grubunca kısmi bir düzenlemeye gidildi, güvenlik soruşturmasından geçemeyen tabiplerin ve dış tabiplerinin SGK ile anlaşmalı hastanelerde çalışmaları önündeki yasak kaldırıldı, raporlarının kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçersiz sayılacağı belirtildi.

Genel Kurul'da yapılan görüşmeler sonucunda ise madde "Terör örgütlerine veya Millî Güvenlik Kurulunca Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek ilgili mevzuat çerçevesinde kamu görevinden çıkarılan veya güvenlik soruşturması sonucuna göre kamu görevine alınmayan tabiplerden Devlet hizmeti yükümlüsü olanlar, çıkarılma veya göreve alınmama kararının verildiği tarihten itibaren, 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında üçüncü grup ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerleri ile dördüncü grup ilçe merkezleri için belirlenen Devlet hizmeti süresinin sonunda mesleklerini icra edebilirler. Devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirirken kamu görevinden çıkarılanların hizmet süreleri bu süreden düşülmür." şeklinde kabul edildi.

Genel kurulda yaptığımız itirazlar sonucunda; zorunlu hizmet yapmamış hekimlere getirilen çalışma yasağı 600 günden 450 güne indirildi, rapor yasağı geri çekildi.

Ancak madde yasalaşan son hâliyle de, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Sosyal Şartı gibi ülkemizin imza attığı uluslararası sözleşmeler ile Anayasa'mızın "Cumhuriyetin Nitelikleri" başlıklı 2nci maddesine, "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10uncu maddesine, "Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü" başlıklı 11. maddesine, "Suç ve Cezalara İlişkin Esaslar" başlıklı 38. maddesine, "Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir" diyen 48. maddesine, "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir" diyen 49. maddesine, "Hizmete Girme" başlıklı 70. maddesi ile 90. ve 118. maddeleri başta olmak üzere Anayasa'nın özüne ve ruhuna ciddi aykırılıklar taşımaktadır.

Ulaşılabilen verilere göre OHAL döneminde 1.927'si Sağlık Bakanlığı'ndan, 1.417'si tıp fakültelerinden olmak üzere toplam 3.344 kişi ihraç edilmiştir. Ancak ihraç edilen bu hekimlerden kaçının zorunlu hizmet ile yükümlü olduklarına ilişkin bir veri yoktur.

Elbette madde yalnızca ihraç edilen hekimleri etkilememektedir. Maddenin etkilediği güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması gerekçesi ile ataması yapılmayan hekimlerin sayısı belirsizliğini korumakla birlikte yıldan yıla sayılarının artacağı yönünde gerçekçi bir endişe de mevcuttur.

Yasalaşan hâli ile madde ihraç edilen ya da güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlanan hekimlerin zorunlu görev süreleri boyunca çalışmalarını engelleyerek, sağlık hizmetine sorunsuz, sıkıntısız, ivedilikle erişmesi gereken vatandaşlarımızı da etkilemekte, iki tarafı da cezalandırmaktadır.

Resmi verilere göre OECD ülkelerinde 100 bin kişiye 351 hekim düşmekte iken ülkemizde 100 bin kişiye 186 hekim düşmektedir. Bu sayı Yunanistan'da 659, Norveç'te 523, Avusturya'da 513, Almanya'da 458, Fransa'da 335, Finlandiya'da 333, Kanada'da 268'dir. Ülkemizde hâli hazırda ciddi bir hekim açığı mevcutken, uzun bekleme sürelerinin kısaltılması için nitelikli hekim yetiştirilmesi konusuna hassasiyetle eğilmek gerekiyorken, bu düzenleme tam aksi bir anlayış ile yetmiş binlerce nitelikli hekimin sağlık alanından uzaklaşmasına, doktor başına düşen hasta sayısının artmasına, dolayısıyla da halk sağlığının bozulmasına yol açacaktır. En

zor mesleki eğitimlerin başında gelen tıp eğitimini başarıyla tamamlayan genç doktorlarımızın bilgileri henüz taze iken bu bilgilerini vatandaşlarla paylaşamamaları, mesleklerine ve uzmanlıklarına ilişkin bilgilerinin, el becerilerinin, mesleki yetkinliklerinin meslek hayatlarının henüz başındayken körelmesine de yol açacaktır.

Düzenlemenin "merdiven altı" çalışma koşullarını artırma riski de göz ardı edilmemelidir. Birçok hekim "yasaklı" oldukları sürede geçinebilmek için kayıt dışı çalışmaya zorlanacaktır.

Sağlık çalışanlarına ve özellikle de hekimlere yönelik yargı kararı olmadan getirilen cezalandırmaların yaratacağı tedirginlik, en yüksek puanları alarak tıp alanını tercih eden parlak zihinli gençlerimizin doktor olmaktan vazgeçmelerine de sebep olacaktır.

TUIK tarafından açıklanan verilere göre¹ Türkiye'den göç eden kişi sayısı 2017 yılında bir önceki yıla göre %42,5 artarak 253 bin 640 olmuştur. Türkiye'den göç eden nüfusun yaş gruplarına bakıldığında; en fazla göç edenlerin %15,5 ile yine 25-29 yaş grubu olduğu görülmektedir. Bu yaş grubunu sırasıyla %14,4 ile 20-24 ve %12,3 ile 30-34 yaş grubu izlemiştir.

Bahse konu teklifin getirdiği düzenlemelerin özellikle gençler arasında göçü daha da arttıracacağı açıktır.

Hekimle meslek örgütü arasındaki organik bağ koparılıyor

Komisyon ve Genel Kurul çalışmaları boyunca muhalefet olarak karşı çıktığımız bir diğer konu da, yasalaşan hâli ile kanunun 11. ve 18. maddelerinde düzenlenen hükümlerdi.

Teklifin 11. maddesi 23/1/1953 tarihli ve 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 5. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrası ile ek 1. maddesini yürürlükten kaldırmaktadır. Yürürlükten kaldırılan bu hükümler, özel kurum ve işyeri tabiplerinin çalıştıkları yer dışında görev yapmaları durumunda, bu tür çalışmaların sağlık hizmetlerine ve sağlık hizmet ortamına etkilerinin meslek odalarınca değerlendirilmesine ilişkin düzenlemeleri içermektedir.

Her ne kadar teklif sahiplerince düzenlemeye gerekçe olarak, tabiplerin çalışma izinlerinin hâli hazırda Sağlık Bakanlığı tarafından verilmesi olarak gösterilse de gizil amaç TTB ve hekimler arasındaki organik

dokuyu zedelemek, hatta yok etmektir. Kaldırılmak istenen hükümler, teklif sahiplerinin iddiasının aksine yalnızca salt bir bildirim alma ve düzenleme yapma yetkisi ile sınırlı değildir. TTB ve tabip odaları ülkemizdeki hekimlerin hak ve yükümlülüklerini geçmişten gelen mesleki dayanışma anlayışı ile düzenleyen, gücünü ve yetkilerini doğrudan Anayasadan alan, ahilik anlayışını hekimlik mesleği çerçevesinde devam ettirmeye çalışan mesleki örgütlenme kuruluşudur. Ayrıca TTB doğası gereğince halk sağlığıyla ilgili her tür olumsuz gidişatı da gözetip gerekli tedbirleri almak ve uyarıları yapmakla mükelleftir. Türkiye'deki hekimlerin %80'inin yani 83 bin hekimin üye olduğu TTB ve tabip odaları kaldırılmak istenen hükümlerde yer alan yetkileri kullanırken kamu yararını birincil kriter olarak alır. Teklif ile kaldırılmak istenen yetkiyi kullanırken TTB bir hekimin birden çok yerde çalışması durumunun sağlık hizmetlerine, sağlık hizmeti ortamına ve dolayısıyla kamu sağlığına olası etkilerini gözetenerek hareket eder. Yetkinin kullanımında temel amaç kamu yararının sağlanmasıdır. Teklif bu yetkiyi kaldırarak kamu yararını da olumsuz etkileyecek bir düzenleme yapmıştır. Sağlık Bakanlığı'nca kullanılan izin verme yetkisi çalışma belgesi verilmesinden ibarettir. Bu yetkinin kullanımı sırasında bu hekimlerin birden fazla yerde çalışmasının diğer sağlık kuruluşlarında çalışmalarına olan etkisi ve dolayısıyla sağlık hizmetlerinin akışına, bu sağlık hizmetlerinden yararlanacak olan hastalara etkisi dikkate alınmamaktadır. Ek olarak, Bakanlık tarafından düzenlenen çalışma belgesi yeni bir uygulama olmamakla birlikte tabip odaları tarafından kamu yararını önceleyerek yapılan değerlendirmelerin de alternatifi değildir. Hekimlerin birden fazla yerde çalışmasını düzenleyen Sağlık Bakanlığı yönetmeliği Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Mevcut durumda kontrol sadece TTB tarafından sağlanmaktadır. Getirilen teklifle TTB'nin kontrol mekanizması da ortadan kaldırılacağından sağlık hizmeti sunumunda tüm paydaşları etkileyen, denetimsiz bir alan ortaya çıkacaktır. Hiçbir kontrol mekanizması olmayacağı için bir hekimin haftalık çalışma müddetince Türkiye'nin dört bir yanında sınırsız kurumda çalışmasına da olanak tanınmış olacaktır. Hekimler zincir hastanelerde Türkiye'nin dört bir yanında çalışmaya zorlanacaktır. Özellikle cerrahi branşlarda operasyon sonrası oluşabilecek komplikasyonlar karşısında hastalar riskle karşı karşıya kalırken; Türkiye'nin herhangi bir bölgesinde operasyon yapan hekimine ulaşamayacaktır. Bu da telafi edilemeyecek zararlara sebebiyet verecektir. Yapılması gereken hekimlerin meslek örgütleri olan TTB ile bağlarının güçlendirilmesi iken tam aksi bir düzenleme yapılması kabul edilemez.

Meslek örgütlerinin güçlendirilmesi, demokrasinin gelişmesi ve güçlendirilmesi için vazgeçilmez bir gerekliliktir. Meslek mensuplarının meslek odasıyla bağının güçlendirilmesi yerine, etkisiz kılınmasına dönük olarak yetkilerinin ortadan kaldırılması yönünde düzenleme teklif edilmesi Anayasa'nın 2. ve 135. maddelerine aykırıdır. Anayasa Mahkemesi geçmişte, benzeri bir konuya ilişkin olarak meslek örgütleri konusunda aşağıdaki değerlendirmeyi yapmıştır: *"Bir meslek örgütüne üyelik, işlevsiz olur ve biçimsel üyelikten öteye geçemezse, demokratik bir örgütlenmeden söz edilemez. Bu tür işlevsiz örgütlenmeler, kuramsal ve somut olarak var olmalarına karşın, gerçek anlamda varlıkları tartışmalı ve etkisiz hâle gelir. Kamu hukuku kurallarına göre yönetilmesi anayasal güvence altında bulunan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının işlev ve etkileri de hukukun koruması altındadır. İşlevsizliği ve biçimsel örgütlenmeyi aşmanın yolu, mesleğin tüm alanlarında ve meslekle ilgili işlemlerde, ilgili meslek kuruluşuyla organik bağlantının, meslek kuruluşunun kimlik ya da belgesinin esas alınması, diğer bir deyişle, meslekle ilgili faaliyetlerle meslek kuruluşu arasındaki olgusal bağın koparılmamasıdır."*

Tüm bu gerekçeler ile teklifin 11 ve 18. maddelerinin teklif metninden çıkarılması yönünde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak verdiğimiz önerge AKP milletvekillerinin oyları ile reddedildi.

Teklifin bir maddesi ile şehir hastanelerini yapan yüklenici firmalara yatırım süresi boyunca tanınan damga vergisi muafiyetine ilave olarak, işletme süresi boyunca da damga vergisi muafiyeti getiriliyordu. Bu muafiyet, yaklaşık 500 milyon TL damga vergisinin ödenmemesi yani müteahhitlerinin cebinde bırakılması anlamına geliyordu. Israrlı mücadelelerimizle bu madde yasa teklifinden çıkarıldı.

Sonuç

Teklif yukarıda detaylandırılan maddeler ve içeriğinde yer alan diğer birçok düzenleme ile sağlık alanında ciddi sorunlara yol açacak şekilde yasalaşmıştır. Yasa yapım sürecinde yaşananlar, Başkanlık sisteminin susturma ve tektipleştirme gayretinin kısa bir özetidir aynı zamanda.

Düşünen, sorgulayan, itiraz eden, iyiliği yaymaya çalışan hekimlerin ve hekim adaylarının "sakıncalı"

bulunması tarafımızca kabul edilebilir bir tutum değildir. İktidar-cemaat ortaklığı döneminde cemaat tarafından "bunlar düşman" denilerek mağdur edilen hekimler; şimdi de cemaatle mücadele adı altında bu kez iktidar tarafından yine "bunlar düşman" denilerek mağdur edilmektedir.

Bunun yanında, iktidarın bu yasa teklifiyle TTB ve diğer sağlık meslek örgütlerine dönük etkisizleştirme/ele geçirme/cezalandırma çabaları ne ilk ne de sondur. DİSK, KESK, TMMOB başta olmak üzere muhâlif tüm meslek odaları ve sendikalar da tehdit altındadır. İktidar olduğu 2002 yılından itibaren, tüm uyarılarımıza rağmen cemaat örgütlenmesinin devlet içerisine yerleşmesine, güçlenmesine, devleti ele geçirmesine göz yuman AKP, ele geçirilenlerin paylaşımında çıkan kavga nedeniyle koruyup kolladığı cemaatle karşı karşıya gelmiş, 15 Temmuz darbe girişiminin hemen ardından da, eski ortağı cemaati terör örgütü olarak tanımlamıştır. FETÖ ile mücadele bahanesiyle 20 Temmuz'da OHAL ilan eden iktidar, terörle mücadele bahanesiyle, kendisine karşı çıkabilecek, muhalefet oluşturabilecek tüm grupları Gezi İsyanı'na katılanlar başta olmak üzere tasfiye etme sevdasına kapılmıştır.

Yazımızda özellikle değinilen maddeler toplumdaki çok sesliliği yok etmeyi amaçlayan, gençleri apolitikleştirip sindirmeyi hedefleyen, muhâlif her tür görüşü "sakıncalı" damgası ile ayırtırmaya yol açan düzenlemelerdir. AKP'nin kendi iktidarı için tehdit olarak gördüğü her tür düşünceye sahip hekimleri "sakıncalı hekim" olarak yaftalama ve açıklıkla terbiye etme arzusu bu kanun ile aleniyet kazanmıştır.

Tüm bu düzenlemelerden anlaşılacağı üzere AKP iktidarının temel arzusu muhalefeti örgütlenme potansiyeli taşıyan tüm eğitimli meslek gruplarını baskılamak, sindirmek, parçalamak, dağıtmaktır. Bu çabalara karşı yapılacak tek şey demokrasi mücadelesinin yükseltilmesidir. Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Grubu olarak, Anayasadan temelini alan yetkimizi kullanarak, 7151 sayılı kanunun ilgili maddelerine Anayasa Mahkemesi nezdinde açmış olduğumuz iptal davasını da hassasiyetle takip edeceğiz.

Dipnot

1. Türkiye İstatistik Kurumu web sayfası, Uluslararası Göç İstatistikleri 2017, Erişim Tarihi 31.01.2019, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30607>.